

College van Beroep voor de Examens

Nr: AC2310 23906

Het College van Beroep voor de Examens,

mr. dr. E.M.J. Hardy, voorzitter, drs. R. van Hemert, en mw. N.E.L. Hol, leden

BESLISSING inzake het beroep van [REDACTED] hierna te noemen “appellante”, ingesteld bij schrijven van 4 oktober 2023, met aanvulling van de gronden op 18 oktober 2023, tegen de beslissing van 24 augustus 2023 van de examencommissie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, hierna te noemen “verweerster”, waarbij aan appellante wordt meegedeeld dat wegens vastgesteld plagiaat het resultaat van haar paper voor het vak *Rechtswetenschappelijk onderzoek* ongeldig is verklaard. Appellante is daarnaast uitgesloten van alle tentamens, zowel eerste-kans-tentamens als herkansingen, die worden afgenomen in de periode van 23 oktober 2023 tot en met 27 oktober 2023.

I. Ontstaan en loop van het geding

Bij besluit van 24 augustus 2023 is door verweerster aan appellante meegedeeld dat haar paper voor het vak *Rechtswetenschappelijk onderzoek* ongeldig wordt verklaard, dat in SIS bij dit vak een ‘niet aan verplichtingen voldaan’ (NAV) zal worden geregistreerd en dat zij wordt uitgesloten van alle tentamens in de periode van 23 oktober 2023 tot en met 27 oktober 2023, omdat er sprake is van ernstige plagiaat. Tegen dit besluit is het beroep van 4 oktober 2023, met aanvulling van de gronden op 18 oktober 2023, gericht. Bij schrijven van 18 oktober 2023 is verweerster verzocht om in overleg met betrokkene na te gaan of een minnelijke schikking tot de mogelijkheden behoort. Het gesprek tot minnelijke schikking heeft plaatsgevonden op 31 oktober 2023, maar heeft niet geleid tot een oplossing van het geschil. Bij schrijven van 2 november 2023 heeft verweerster een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld tijdens een zitting op 16 november 2023, waar appellante, [REDACTED], gemachtigde en [REDACTED], zus van appellante, zijn verschenen. Namens verweerster is [REDACTED], lid van de examencommissie alsmede voorzitter van de fraudecommissie, verschenen.

II. Motivering

Standpunt van appellante

Appellante heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Appellante kan zich niet met het besluit verenigen en stelt dat er sprake is van onzorgvuldige besluitvorming waarbij de feiten en omstandigheden die aan het besluit ten grondslag liggen het besluit en de sanctie niet kunnen dragen. Appellante stelt tevens dat de sanctie disproportioneel van aard is, gelet op de (grote) gevolgen die de sanctie met zich meebrengt. Appellante zal aanzienlijke studievertraging oplopen, wat gezien de ernst van de overtreding en de sanctie buitenproportioneel en onevenredig is.

Appellante stelt dat enkele medestudenten hun paper, uit eigen beweging, in een Whatsapp groep hebben gedeeld nadat de resultaten voor de eerste kans van de paper waren gepubliceerd. Appellante heeft, nadat zij een onvoldoende had behaald voor de eerste kans, haar paper naar aanleiding van feedback van haar docent herschreven met een compleet andere insteek. Appellante heeft daarbij de feedback, onder andere ten aanzien tot de indeling, verwerkt met de beschikbare informatie op Canvas. Appellante heeft voor een nieuwe opzet gekozen op basis van bepaalde theorieën en heeft hierbij de stof uit de hoorcolleges, de via Canvas gepubliceerde bronnen en een aantal zelf opgezochte bronnen geraadpleegd. Appellante is zorgvuldig te werk gegaan en heeft op de juiste wijze de bronvermelding toegepast. Appellante heeft nimmer andermans werk gebruikt om ideeën op te doen, haar eigen werk te structureren of om tekstdelen te kopiëren.

Tijdens de hoorzitting bij de fraudecommissie heeft appellante haar visie naar voren gebracht. In het besluit van verweerster is één en ander onjuist weergegeven en zijn appellantes woorden uit hun verband getrokken. Appellante geeft aan dat zij niet kan verklaren waarom haar paper overlap heeft met de

paper van een medestudent. Appellante stelt geen papers van andere studenten te hebben gebruikt en betwist de stelling van verweerster dat zij niet zou hebben ontkend dat delen uit het werk van haar medestudent zijn overgenomen.

Appellante betwist tevens dat er sprake is van ernstige plagiaat, temeer nu verweerster haar oordeel baseert op het Turnitin-rapport, dat overeenkomsten van 7% aangeeft met de paper van haar medestudent en van 30% aan algemene plagiaatscore. Appellante stelt dat het Turnitin-rapport niet aantoonst dat sprake is geweest van plagiaat en dat dit rapport in beginsel onvoldoende is om de sanctie te kunnen dragen. Appellante meent dat de totaalscore van 30% ziet op overeenkomsten afkomstig uit 60 verschillende bronnen. Zij betreffen veelvoorkomende woorden en komen voor het overige voort uit bijvoorbeeld verwijzingen naar een theorie of delen van een boek. Dergelijke overeenkomsten zijn onvermijdelijk wanneer men over een soortgelijk onderwerp schrijft. Appellante meent dan ook dat de overlap met de paper van haar medestudent is gelegen in de woorden die gebruikt zijn, die ook veel voorkomend zijn.

Appellante is in haar paper, conform de kern van de opdracht, nadrukkelijk ingegaan op bepaalde onderdelen, zoals het rechtspositivisme en het natuurrecht, teneinde op de Radbruch-formule uit te komen. De volgorde en structuur van de paper heeft appellante op nagenoeg dezelfde wijze opgebouwd als haar eerste paper, aangezien daarop weinig negatieve feedback was gegeven. De overlap die verweerster stelt te zien, wordt door appellante betwist. Appellante stelt dat er grote verschillen zijn tussen de beide papers. De overeenkomsten die gevonden zijn, komen gewoon overeen met de inhoud van de colleges en de te bestuderen stof. Zij is dan ook van mening dat niet geconcludeerd kan worden dat er ten aanzien van de paper geen juist oordeel gevormd kan worden over haar kennis, inzicht en vaardigheden. Appellante verzoekt het College het beroep gegrond te verklaren en het bestreden besluit te vernietigen met veroordeling in de proceskosten.

Standpunt van verweerster

Verweerster heeft zich blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting, zakelijk weergegeven, op het volgende standpunt gesteld.

Verweerster is van mening dat sprake is van ernstige plagiaat en dat het bestreden besluit zorgvuldig tot stand is gekomen. Verweerster stelt dat een aantal passages alsmede de onderzoeksvraag uit de paper van appellante overeenkomen met de paper van haar medestudent. De structuur van de paper komt, volgens de docent, weinig voor in de andere papers. Verweerster stelt dat appellante heeft erkend tijdens de hoorzitting bij de fraudecommissie dat ze de paper van haar medestudent, voorafgaand aan het schrijven van haar eigen paper, heeft gezien. Omdat de paper van appellante zowel in bepaalde passages als qua structuur een grote overeenkomst vertoont met de paper van haar medestudent, is verweerster van oordeel dat er op grond van artikel 5.1 lid 5 sub a van het Examenreglement Faculteit der Rechtsgeleerdheid (Regels en Richtlijnen Examencommissie FdR) 2022-2023 (hierna: Examenreglement 2022-2023) sprake is van een ernstige vorm van plagiaat. Dit heeft volgens verweerster onvermijdelijk tot gevolg dat de paper voor het vak *Rechtswetenschappelijk onderzoek* van appellante ongeldig wordt verklaard. Daarnaast is er nog een bijkomende sanctie opgelegd in de vorm van uitsluiting voor het afleggen van de tentamens in de periode van 23 oktober 2023 tot en met 27 oktober 2023. Dit is een sanctie die volgens verweerster in het geval van (een ernstige vorm van) plagiaat in beginsel standaard wordt opgelegd.

Van een student die een opdracht schrijft, mag worden verwacht dat hij op de hoogte is van de regels omtrent fraude en plagiaat en dat hij deze regels ook bij het schrijven van een opdracht in acht neemt. Verweerster meent dat hierover voldoende informatie beschikbaar is. In artikel 5.3 van het Examenreglement 2022-2023 is bovendien aangekondigd dat voor de detectie van plagiaat in teksten gebruik kan worden gemaakt van elektronische detectieprogramma's en dat studenten met het aanleveren van een tekst impliciet toestemming geven tot het plaatsen daarvan in de database van het betreffende detectieprogramma. Het had appellante dan ook bekend kunnen en moeten zijn wat de regels omtrent plagiaat zijn en dat haar paper een document is dat aan plagiaatcontrole wordt onderworpen.

Tot slot is verweerster van mening dat de opgelegde sanctie proportioneel is. De ongeldigverklaring van de paper is onvermijdelijk aangezien de authenticiteit van het werk niet kan worden gewaarborgd en het vellen van een juist oordeel over de kennis, inzichten en vaardigheden van appellante niet langer mogelijk is. Daarnaast is op grond van vaste praktijk de uitsluiting van de tentamens van het eerstvolgende tentamenblok een sanctie die bij een ernstige vorm van plagiaat in beginsel standaard wordt opgelegd. De tentamens die worden getroffen door de sanctie betreffen eerste-kans-tentamens van vakken die appellante dit jaar voor het eerst volgt. Dit houdt in dat appellante dit studiejaar nog de mogelijkheid heeft om deze tentamens te herkansen, zodat zij niet zonder meer studievertraging oploopt als gevolg van de sanctie. Verweerster is daarmee van oordeel dat de belangen van appellante en de gevolgen van het besluit voldoende zijn meegewogen en dat van bijzondere omstandigheden die de opgelegde sanctie onevenredig zouden maken, niet is gebleken.

Het College overweegt als volgt

1. Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.
2. Artikel 7.12b, tweede lid, WHW bepaalt dat de examencommissie een student die fraudeert het recht kan ontnemen een of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen.
3. Artikel 7.12b, derde lid, WHW bepaalt dat de examencommissie regels vaststelt over de uitvoering van de taken en bevoegdheden onder andere met betrekking tot fraude, en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.
4. Artikel A-4.11 van de Onderwijs- en Examenregeling Nederlandstalige Bacheloropleidingen Faculteit der Rechtsgeleerdheid 2022-2023 (hierna: OER) bepaalt het volgende:
Het Examenreglement bevat regels inzake fraude en plagiaat.
5. Het College stelt vast dat in de studieleidraad voor het vak *Rechtswetenschappelijk Onderzoek* het Examenreglement Faculteit der Rechtsgeleerdheid 2019-2020 (hierna: Examenreglement 2019-2020) van toepassing is verklaard op kwesties inzake fraude en plagiaat. In bijlage 1 bij deze studieleidraad is artikel 5 uit het Examenreglement 2019-2020 opgenomen.
6. Het College constateert dat deze versie van het Examenreglement in artikel 5.1, derde lid, wel 'plagiaat' definieert, maar geen definitie bevat voor 'ernstige vorm van plagiaat':
 3. *Onder plagiaat wordt in ieder geval verstaan:*
 - a. *het gebruik maken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige en correcte bronvermelding;*
 - b. *het presenteren als eigen werk of eigen gedachten van de structuur dan wel het centrale gedachtegoed uit bronnen van derden, zelfs indien een verwijzing naar andere auteurs is opgenomen;*
 - c. *het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat letterlijke of bijna letterlijke citaten in het werk werden overgenomen, zelfs indien met een correcte bronvermelding;*
 - d. *het parafraseren van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;*
 - e. *het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal, software en programmacodes van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;*
 - f. *het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare tekst voor*

- opdrachten van andere opleidingsonderdelen;*
- g. het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;*
- h. het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven.*

7. Het College constateert bovendien dat het Examenreglement 2019-2020 de op te leggen sancties niet nader definieert. Artikel 5.5 bepaalt slechts: *De Examencommissie stelt een eventuele sanctie vast.* Dit leidt ertoe dat studenten niet op de hoogte (konden) zijn van de sancties ten gevolge van plagiaat.

8. Het Examenreglement 2022-2023 bevat - voor zover relevant - de volgende bepalingen:

Artikel 5.1 - Definities

1. *Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden van deze student geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt. Onder omstandigheden wordt plagiaat niet aangemerkt als fraude.*
2. *(...)*
3. *(...)*
4. *Onder plagiaat wordt in ieder geval verstaan:*
 - a. *het gebruik maken dan wel overnemen van andermans tekst(en), gegevens of idee(ën) zonder volledige en correcte bronvermelding;*
 - b. *het presenteren als eigen werk of eigen gedachten van de structuur dan wel het centrale gedachtegoed uit een bron van een derde, zelfs indien een verwijzing naar de andere auteur is opgenomen;*
 - c. *het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat een letterlijk of bijna letterlijk citaat in het werk werd overgenomen, zelfs indien met een correcte bronvermelding;*
 - d. *het parafraseren van de inhoud van andermans tekst zonder voldoende bronverwijzing;*
 - e. *het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare tekst voor een opdracht van een ander opleidingsonderdeel zonder correcte bronvermelding.*
5. *Onder ernstige vorm van plagiaat wordt in ieder geval verstaan:*
 - a. *het presenteren als eigen werk of eigen gedachten van de structuur dan wel het centrale gedachtegoed uit een bron van een derde;*
 - b. *het overnemen van werk van een medestudent en dit laten doorgaan voor eigen werk;*
 - c. *het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal, software en programmacodes van een ander zonder verwijzing en dit laten doorgaan voor eigen werk;*
 - d. *het indienen van een werkstuk dat (al dan niet tegen betaling) door iemand anders is geschreven, waaronder een werkstuk dat verworven is van een commerciële instelling.*
6. *(...).*

Artikel 5.5 – Sancties bij fraude en plagiaat

1. *De Examencommissie stelt een eventuele sanctie vast.*
2. *Indien de student fraude en/of plagiaat heeft gepleegd, kan de Examencommissie bij vaststelling van de sanctie tevens bepalen dat deze student niet in aanmerking komt voor een extra tentamenkans voor het desbetreffende vak, of dat een extra tentamenkans pas kan worden aangevraagd na een door de Examencommissie te bepalen termijn van maximaal 12 maanden.*

9. Het College stelt vast dat verweerster aan het bestreden besluit artikel 5.1, lid 5 sub a, van het Examenreglement 2022-2023 ten grondslag heeft gelegd. Het besluit vermeldt dat de plagiaatcontrole van de paper van appellante een algemene plagiaatscore detecteerde van 30% en dat de grootste gelijkenis (7%) werd geconstateerd met de eerste kans-paper van medestudent [REDACTED]. De paper van appellante is volgens verweerster meer in eigen woorden geformuleerd, maar de strekking op zinsniveau is heel vaak gelijk aan de vermoede brontekst. Volgens verweerster bevat de paper dezelfde, weinig voorkomende opmaak en de onderzoeksvraag lijkt een herformulering van de vraag van student [REDACTED]. Verweerster heeft het voorgaande gekwalificeerd als een ernstige vorm van plagiaat: *Het presenteren als eigen werk of eigen gedachten van de structuur dan wel het centrale gedachtegoed uit een bron van een derde.*
10. Uit de stukken en hetgeen ter zitting is behandeld kan het College echter niet afleiden wat de voorliggende kwestie onderscheidt van regulier plagiaat zoals gedefinieerd in artikel 5.1, vierde lid onder a, van het Examenreglement 2022-2023. Verweerster heeft niet aannemelijk gemaakt dat in het voorliggende geval sprake is van ernstige plagiaat. Hierbij betreft het College de uitspraak van 2 augustus 2023 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2023:2963) inzake examenfraude, waarbij de Afdeling zich voor de vraag zag gesteld of de voorliggende feiten en omstandigheden de conclusie konden dragen dat buiten redelijke twijfel was komen vast te staan dat de appellante had gefraudeerd. De Afdeling wees erop dat uit artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) volgt dat het bestuursorgaan, in dit geval de examencommissie, moet bewijzen dat in een concreet geval een overtreding is gepleegd. In geval van twijfel moet het bestuursorgaan aan de betrokkene het voordeel van de twijfel gunnen. De Afdeling wees in dit kader op overweging 4.8.3 van het arrest van de Hoge Raad van 15 april 2011 (ECLI:NL:HR:2011:BN6324) en de uitspraak van de Afdeling van 10 juli 2013 (ECLI:NL:RVS:2013:234).
11. In het voorliggende geschil beantwoordt het College de vraag of de feiten en omstandigheden de conclusie kunnen dragen dat buiten redelijke twijfel is komen vast te staan dat appellante een ernstige vorm van plagiaat heeft gepleegd, ontkennend. Verweerster heeft haar beslissing onvoldoende deugdelijk gemotiveerd en is er niet in geslaagd aannemelijk te maken dat in casu sprake is van een ernstige vorm van plagiaat.
12. Het College overweegt daarbij dat artikel 5.5 van het Examenreglement 2022-2023 op geen enkele wijze inzicht geeft in de sancties die kunnen worden opgelegd, in welke gevallen een specifieke sanctie wordt opgelegd en wat het verschil is in sanctionering van plagiaat en ernstige plagiaat. Hierdoor is het voor studenten niet inzichtelijk welke gevolgen hun handelen heeft. Appellante is bovendien in de studieleidraad gewezen op een verouderd Examenreglement. Het College wijst op het feit dat sancties zoals het uitsluiten voor toetsen, bestraffende sancties zijn, waaraan het recht bij het opleggen extra waarborgen verbindt. Uit het bestreden besluit blijkt niet dat verweerster deze aspecten bij haar oordeel heeft betrokken, laat staan of zij aan deze aspecten voldoende gewicht heeft toegekend. Alles overziend komt het College tot het oordeel dat het bestreden besluit de toets aan het recht niet kan doorstaan. Het beroep tegen dit besluit is daarom gegrond.
13. Ingevolge artikel 7:28, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken, door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. In administratief beroep wordt aldus voor het in aanmerking komen van een vergoeding van proceskosten expliciet de koppeling gelegd met het herroepen van het bestreden besluit wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid (artikel 7:28, tweede lid, Awb)

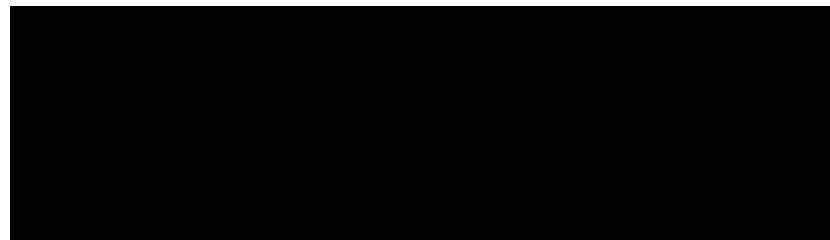
14. Het College overweegt dat er in het geval van appellante sprake is van een herroepen besluit wegens een aan verweerder te wijten onrechtmatigheid, omdat er sprake is van een motiveringsgebrek. Hiermee is voldaan aan het vereiste uit artikel 7:28, tweede lid, Awb, waardoor het verzoek om een proceskostenvergoeding zal worden toegewezen. Dit zal worden gebaseerd op de aanwezigheid van de gemachtigde van appellante tijdens de hoorzitting.
15. Gelet op het vorenstaande wijst het College het verzoek om een proceskostenvergoeding toe en veroordeelt het College verweerder in de door appellante gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt het College op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op €1.194,- (1 punt voor het indienen van het beroepsschrift met een waarde van €597,- en een wegingsfactor 1 en 1 punt voor de aanwezigheid tijdens de zitting met een waarde van €597,- en een wegingsfactor 1).

III. Beslissing

Het College van Beroep voor de Examens

1. verklaart het beroep gegrond;
2. vernietigt de beslissing van 24 augustus 2023 en draagt verweerder op binnen vier weken na dagtekening een nieuw besluit te nemen met inachtneming van deze beslissing;
3. veroordeelt verweerder tot vergoeding van bij appellant in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.194 (zegge: éénderduizend honderdvierennegentig euro);
4. bepaalt dat een afschrift van deze beslissing gezonden wordt aan:
 - partijen;
 - de decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
 - het College van Bestuur en wordt zonder vermelding van de namen van betrokkenen ter beschikking gesteld aan belangstellenden.

Amsterdam, 28 december 2023,

mr. M.M. de Roon
secretaris

mr. dr. E.M.J. Hardy
voorzitter

Verzonden op 3 januari 2024

Tegen deze beslissing kunt u binnen 6 weken beroep instellen bij de **Afdeling bestuursrechtspraak** van de **Raad van State**, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor meer informatie zie www.raadvanstate.nl/studentenzaken